

Tallinna POLÜTEHNIK

Tallinna Polütehnilise Instituudi parteibüroo, direktsiooni, ELKNU komitee ja ametiühingukomitee häälkandja

N. 22 (183) Laupäeval, 31. detsembril 1955. a. VII aastakäik

Uutele töövõituledele uuel aastal

Aastavahetusel on kombeks heita pilk möödunud aasta saavutustele ja püstitada uusi ülesandeid. Meie instituudi kollektiivil, niihästi üliõpilastel kui ka õppejõududel ja teenistujatel, on seljataga pingerikas tööaasta. Eduka õppetöö tulemusena lõpetas instituudi möödunud õppeaastal 305 üliõpilast, kes praegu töötavad meie vabariigi paljudes tööstusettevõtetes. Osa meie lõpetajaid on siirdunud ka vennasvabariikidesse, väljaspoole Eesti NSV piire ja täidavad seal edukalt neile usaldatud ülesandeid. Meie õppejõud on möödunud aastal tõhusalt töötanud tehniliste küsimuste teaduslikul uurimisel, mille tulemusena kaitsesid doktori väitekirja 3 õppejõudu ja kandidaadi väitekirja 23 õppejõudu. Väljapaistvaid tulemusi teaduslikus töös saavutasid õppejõud A. Aarna, H. Laul, H. Raudsepp, V. Kikas ja paljud teised.

Ka kunstilise isetegevuse alal on instituudi kollektiivil märkimisväärseid saavutusi. Instituudi meeskoori 10. aastapäeva juubelikontsert näitas, et koor oma kauaaegse juhi sm. A. Kallikormi eduka töö tõttu on saavutanud kõrge kunstilise taseme. Suuri edusamme on teinud ka instituudi naiskoor, näiteringid ja paljud solistid. Instituudi sporditaseme tõstmisel võisid meie korvpalli- ja võrkpallikoondised ning kergejõustiklased sageli rasketes võistlustingimustes, kuid saavutasid häid tulemusi. Üliõpilaste teaduslike ringide töö võtab üha suuremat hoogu, mille tulemusena paljud tööd on saanud NSVL Kõrgema Hariduse Ministri tunnistuse osaliseks.

Kõik need saavutused osutusid võimalikuks suure, ennastalgava töö tõttu, mille sooritas instituudi töötajate ja üliõpilaste kollektiiv. Kuid Kommunistlik Partei õpetab, et nõukogude inimesed kunagi ei tohi rahulduda saavutatud tulemustega, vaid peavad püstitama endale uusi eesmärgi, uusi ülesandeid ja plaane.

Meie õppejõududel on veel kasutamata suured võimalused tösta veelgi kõrgemale teaduslike ja tehniliste probleemide läbitöötamise tase ja anda senisest palju suurem panus meie rahvamajanduse tugevdamiseks.

Uue aasta üheks tähtsamaks ülesandeks meie kateedritele on tihedalt siduda teaduslik uurimistöö tööstuse aktuaalsete vajadustega, eeskätt Eesti NSV ja Tallinna tööstuse osas. Selleks on tarvis põhjalikult tunda meie tööstuse arengu perspektiive, tänapäeva teaduse ja tehnika edusamme ning uurida võimalusi nende rakendamiseks konkreetsetes tingimustes.

Meie töötaseme tõstmise eelduseks on see, et meie kaugeltki veel ei kasuta täielikult kogu energiat, mis peitub meie üliõpilastes, kes ei säästa jõudu, et tösta oma teadmiste taset.

Selge on, et kogu meie tööstuse, eriti aga rasketööstuse tormiline areng seoses uue ja uusima tehnika juurutamisega esitab tehaste insener-tehnilisele personalile nõudmisi, mis on suuremad kui kunagi enne. Tänapäeva insener peab oskama iseseisvalt orienteeruda keerukates teaduslik-tehnilistes küsimustes, peab omama initsiatiivi ja laialdasi teadmisi, et võidelda tehnika edasise progressi eest, et asjatundlikult juhtida tootmisprotsesse silmas pidades rahvamajanduse ökonoomika küsimusi.

Suurendatud nõudmistega, mida tänapäev esitab sotsialistliku tööstuse juhtivale tehnilisele kaadrile, tuleb meie instituudil tõsiselt arvestada ning vastavalt juhtides õppetööd esitada ka üliõpilastele suurendatud nõudmisi nende teadmiste taseme ja teaduslik-tehnilise silmaringi alal.

Iga aastaga tugevneb ja kasvab instituudi kollektiiv ja pole kahtlust, et ülesannete täitmiseks, mis Partei ja Valitsus püstitavad meie rahva ette kommunistliku ühiskonna ülesehitamiseks, võtavad meie üliõpilased ja õppejõud ka tuleval aastal täie innuga osa.

Nõukogude rahva ennastalgavas võitluses töötajate heaolu tõstmise eest annab ka Tallinna Polütehniline Instituut oma panuse juhtiva tehnilise kaadri tõhusa ettevalmistamisega ja teaduslik-tehnilise uurimistöö edasise arendamisega.

Selleks instituudi kollektiivile jõudu, püsivust ja energiat meie ülesannete eeskujulikuks täitmiseks uuel aastal!

ENNE ESIMEST EKSAISESSIOONI

Esimest semestrit ülikoolis alustades oli meie rühmas 26 üliõpilast. Küllaltki suure konkursi tõttu pääsesid instituuti ainult parimad. Seega võis sügisesel arvata, et rühm koosneb ainult üliõpilastest, kes kõik õppesid ülesanded sooritavad korralikult. Nüüd, eksamisesiooni lävel selgub, et meie rühmas terve rida üliõpilasi suhtuvad õppetöösse tõsiselt ja on palju ära teinud. Teised aga, kas mitte suutes harjuda instituudi keskkoolist põhiliselt erineva tööstiiliga või hooletu suhtumise tõttu oma ülesannetesse on jäänud maha.

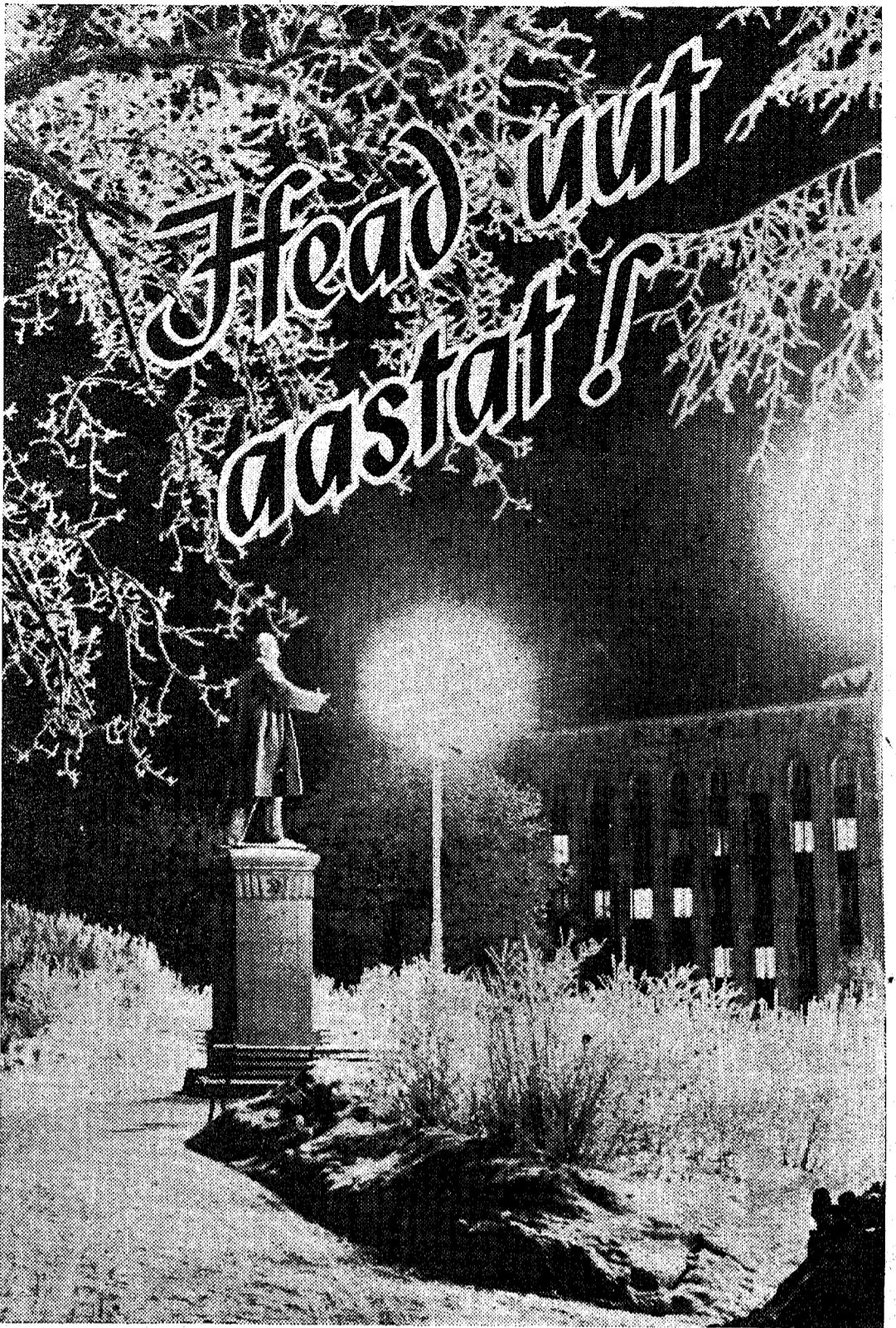
Heaks töötulemuste väljaselgitamise viisiks on kontrolltööd. Meie rühma üliõpilastest on kõik

kontrolltööd hästi sooritanud üliõpilased Jänes, Palm ja Reimo. Samad üliõpilased on esinenud tublilt ka marksismi-leninismi seminarides.

Paljud meie rühma liikmed nagu Ülo Tärno, Eerik Kedars ja Tõnu Palm on tublid nii õppe- kui ka sporditöös. Kui aga küsida Üloilt, kas tal mõnikord ei ole ajanappust siis vastab ta ei. Ta kasutab aega ratsionaalselt.

Algav eksamisesioon on tõeliseks tuleprooviks kõigile üliõpilastele, eriti aga esimesele kursusele. Püüame selle proovi sooritada edukalt, et pälvida täie õigusega üliõpilaste nime.

ILMAR PAISTE (E-11)

UUEAASTA TERVITUS

Kas mäletad lapsea uusaastaööd kodus, hubasel küünalde valgusel?

Sa tundmatu — Aasta — ees kartmaga lööd, piilud aknale, ärveus palgel.

Võibolla, et läbi ei pääsegi ta, õues takerdub silmini hange?

Või tuleb siis tohutult suurena ja — otse pilvedest kohinal langeb?

Sa sirgusid... Enam su uusaasta ööd muinasjuttude kõla ei täida.

Pilk selgena arvustab möödunud tööd, sihitulesid julgena läidab.

Sind tervitan, soovides uusaastaks head, iga kaaslane õpingurindes.

Liig vähe on sellest, mis senini tead — hoia rahutut tarmukust hinges!

AIME KORMA (ME-53)

RÜHM L-54 EKSAITE EEL

Kolmanda kursuse viies semester on üks raskematest. Esimakordselt hakatakse seal õppima erialalisi dissipliine. Oleks olnud vaja juba semestri alguses täie tõsidusega asuda õppima, loengute materjali süstemaatiliselt omandama. Esimestel õppenädalatel näiski, et kõik on korras. Kodused tööd esitati õigeaegselt ja võib öelda, et olukord oli parem kui meie paralleelrühmas L-53. Selline oli aga olukord ainult alguses.

Nüüd, kui hakati töötulemusi kokku võtma selgus, et need on väga halvad — ei ole ühtki üliõpilast, kes suudaks raskusteta õiendada kõik arvestused. Ainult nelja-viit üliõpilast võib pidada enam-vähem ettevalmistatuiks eelseisvateks eksamiteks. Kuidas see nii juhtus? Faktid räägivad sellest, et rahuldudes saavutustega semestri alul jäeti edaspidi pidev ja süstemaatiline töö hooletusse, puhati niiöelda loorberitel.

Kursuseprojektide esitamisele on lugu samuti halb. Laupäeviti on võimatu pääseda laevaehituse kateedrisse — seal tungleb hilinejate mass. Korraga an-

takse ära mitu ülesannet, mille esitamise tähtpäevaga lehed on ammugi kalendrist välja rebitud. Varsti peab toimuma arvestus hüdromehaanikas. Selleks hakati jällegi valmistuma ette «üheteistkümnendal tunnil», nii et isegi laevateooria harjutused viidi üle teisele ajale.

Samas vaimus võiks veel paljudi rääkida. Mahajäämuse üheks põhjuseks on halb loengutest osavõtt semestri jooksul. On «rekordimehi», kes on puudunud üle 100 tunni, nagu üliõp. Stötsko. Mõnele üliõpilastele (Mägi, Indrikson) on tehtud noomitus õppetähtsuse rikkumise pärast. Sellistelt «pärlitelt» ei ole muidugi loota, et nad oma arvestused ja eksamid sooritaksid viperusteta.

Kõik need puudused on tingitud hooletust ja ükskõiksest suhtumisest õppetöösse ja kõige puhtamast laiskusest, sest rühma üliõpilased on küllaltki andekad ja süstemaatiliselt töötades rühm L-54 oleks võinud olla üks eesrindlikumaid kolmandal kursusel.

V. ARISTOVA (L-54)

Kiri füüsikutele

TPI üliõpilaste seas on levinud omapärane arvuliste suuruste dimensioonide tähistamine, nimelt dimensiooni tähised paigutatakse nurksulgudesse, näiteks: 15 (kg), 220 (V) j.m.e. Vesteldes üliõpilastega selgub, et selline tähistamisviis päritakse füüsika kursusest.

Selleks tähistamisviisiks ei ole küllaltki põhjendusi. Kogu maailma literatuuris kasutatakse dimensioonide tähistamist ilma sulgudeta. Ka enamik TPI õppejõude peab õigustatult kinni sellisest viisist. Osa õppejõude aga kasutab sulgusid ja tulemuseks on see, et üliõpilased loobuvad üldse reeglipärasest tähistamise süsteemist, ühes ja samas töös kasutatakse üht ja teist tähistamisviisi segamini.

Kirjanduses kasutatakse dimensiooni tähiste paigutamist nurksulgudesse ainult teatud juhtudel valemite juures, nende valemite järgi saadavate suuruste dimensioonide märkimiseks, kui selleks tekib vajadus, ja ka dimensioonilistes valemites. Need on aga hoopis teistsugused juhused.

Selle kirjaga tahan kutsuda füüsikuid üles üldiselt kasutatavale dimensioonide tähistamise viiside tarvitamisele.

A. VOLDEK, tehniliste teaduste kandidaat

Kuidas valmistuda eksamiteks

On saabumas vastutusrikas periood iga üliõpilase elus — eksamissessioon. Eriti palju muret valmistab see neile, kes alles sel aastal asusid õppima instituudis. Kas üliõpilane suutis omandada materjali, kas ta suutis harjuda õppimise meetodiga kõrgemas koolis, kas ta on õppinud iseseisvalt materjali läbi töötama — need on küsimused, millistele annavad vastuse eksamid.

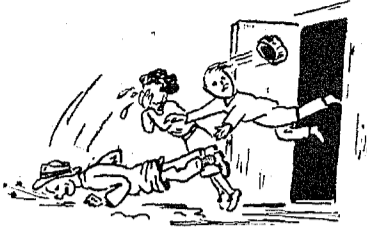
Kuidas siis paremini valmistuda eksamiteks, kuidas saab ettevalmistuseks eraldatud 3—4 päeva jooksul korrata semestri kestel kogunenud suure hulga materjali? Kõigepealt huvitab see küsimus esimese kursuse üliõpilasi. Muidugi ei saa anda mingit retsepti, kuidas just on vaja valmistuda eksamiteks. Kõik oleneb sellest, kuidas süstemaatiliselt töötati läbi materjal semestri jooksul. Aga kuidas see ka ei oleks, sõltub minu arvates eksamite edukas sooritamine rangest päevarežiimist ja pidevast päev-päevasest kordamisplaani täitmisest. Soovitav on materjali jagamine osadeks nii, et umbes

pool päeva jääks tema lõplikuks läbivaatamiseks otseselt eksamite eel. Tõusta ja magama heita tuleb iga päev samal ajal, näiteks kell 8.00 ja 24.00. Ja mis kõige tähtsam — maksimaalselt kasutada õppimiseks iga selleks eraldatud päeva, aga mitte luua valelikke lootusi, et ees on veel 4 päeva, täna võib veel puhata. See viga esineb meie üliõpilastel väga sageli.

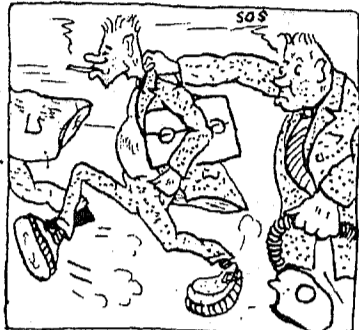
Kuidas on parem valmistuda eksamiks, kas üksinda või 3—4 liikmelise rühmaga? Minu arvates on parem valmistuda väikese rühmaga. Sel meetodil toimub materjali omandamine edukamalt — mida üks ei tea ega mõista, seletab teine. Niisugused rühmad tuleb moodustada vabatahtlikkuse printsiibil, kuid nii, et rühmas oleks koos nõrgemate üliõpilastega ka tugevamaid. Niisuguste rühmade organiseerimine, nende töö jälgimine kuulub rühmakolmikute ülesannete valdkonda. See töö tuleb teostada otsekohe, ühtki päeva viivitamata.

E. TEARO (KS-75)

Kriitika relvaga, pildi ja kirjaga

Loodreid lahkus instituudist, neid, kes kargas üle aisa. Meenutagu seda uudist need, kes veel on veidi laisad.

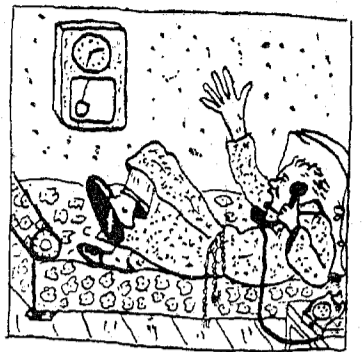

Üldloengutega asi SOS, neil levis ärajooksu-kross. Täis muret märkas õppejõud, et saalis kuulajatest pöud.

Einelauas — tiguajam, järjekorrad — kümnend ringe. Kui siit midagi sa vajad, oodates võid heita hinge.

Riplemas, trügimas, hüplemas, nügimas, tihti ei maksagi raha, kohta ei vabasta. Selliseid taba ja — juhata trammilt nad maha.

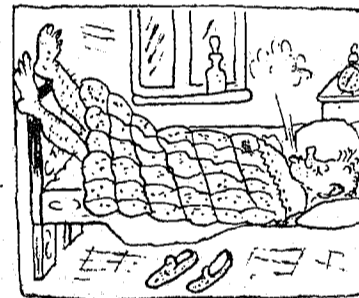
Kus kateedri juhataja ajab asju ainult telefoni teel? See on ehituste teostamise ala, ühiskondlik töö kus nõrk on veel.

Veidi enam dissertatsioonide moodsund aastal oli TPI-s. Süski leidub veel pretensioone neile, kellel „venigul“ devits.

Virgad päeval ammutavad teadust, Koplis loenguid kuulda soovivad, laisad aga voodipõhju headust ühiselamutes proovivad.

Tõreldakse aspiranti, aga vähe abi anti. Pead saagima ja puurima, — ei saagi teadust vurida.

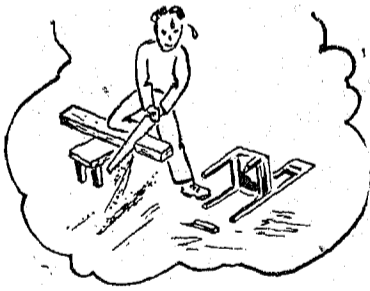
Lenini puistee elamu klubis vägevad viinaga võrtsitud ööd. Väsinud seltskond end magama übil siis alles, kui teistel alanud töö (17. detsembril 1955. a.)

Et suletud on välisüks, siis mõni ronib mööda seina ja kukub enda oimetuks, sest all on asfalt, mitte heinad. (7. novembril mehaanika- ja laeva-remonditeaduskonna õhtul)

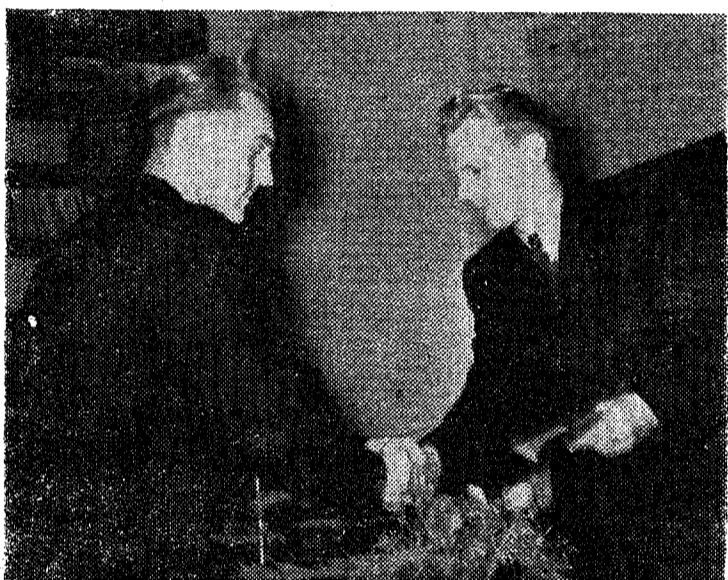
Ajalehe ettetellimisi keegi unustaja jalust löi. Instituudi limiit selles pisim, mida üldse kujutada võib.

Mul kõgu aja — aga kui nüüd kutsub defileele ja pörutab... Ja ega ma saanudki kaua oodata. See oli kolmandal vahetunnil kui rüüvanem mulle ütles: «Mine kohe dekaani. Vana tabab viist sinuga rääkida.» Sõda vajus kohe rinnast nagu kusagile madalamale, tundsin kuidas käed hakkasid dekaani ust avades värisema. Kuidagi sain ikka uksest sisse ja nägin, et dekaan ajab parajasti juttu ühe vanema üliõpilasega. Mul käisid mitmesugused mõtted peast läbi: «Mis asja ma talle ütlen kui ta küsib, et mispärast puudusin? Kas ütelda ka, et olin haige? Aga võib-olla ei küsi üldse — pörutab kohe, ilma küsimata!» Sm. Soovald tabas mind just nende mõtete pealt ja ütles järsku, minu meelest hiilgama valjusti, minu perekonnanime.

Mul käis kohe külm judin üle selja: «Oh sa jumal! Nüüd, nüüd kohe pörutab...» Suresin jalatallad kõvasti vastu põrandat... Ja äkki tuli dekaanilt nagu väikselgest taevast: «Teil, nagu ma mäletan, oli raskusi korteriga. Meie teaduskond sai ühiselamuse mõne koha juurde ja nüüd otsustasin küsida, kuidas teiega lood on.» Ma ei saanud esimese ropsuga sõnagi suust. Mis see siis nüüd oli! Ei räägigi puudumisest! Ei pörutagi! Jah, sellel korral puudumisest juttu ei olnud ega tulnudki. Dekaanile ma otse suu sisse ka midagi ei öelnud, kuid nüüd, ajalehe kaudu ütlen: «Enam ma ilmaasjata ei puudu!» See «defileele» jääb meelde aga surmatunnini.

Mehaanikateaduskonna I kursuse üliõpil. H. P.

Pildil: V.-õp. G. Rajalo annab õpperühma K-91 rühmavanemale üliõpilasele Väljakule kätte õpimärkmiku pärast hindale „väga hea“ sooritatud eksamit aines „Keemiatööstuse organiseerimine ja plaanimine“.

Foto. A. Mutt

KUIDAS MA DEKANAADIS „DEFILEEL“ KÄISIN

Juba kohe esimestel päevadel sain instituudis kokku oma vana tuttavaga, Jaaniga. Tema õpib juba kolmandal kursusel ja teab ja tunneb kõiki asju hoopis paremini kui mina. Jaan see oligi, kes mulle lähemalt seletas instituudist. Vedas mind mööda maja siia ja sinna ning näitas: «Näe, siin on direktori kabinet, siia sinul vist küll suurt asja ei saa olema, aga noh, parem ikka kui tead.»

Teise ukse juures jälle ütles: «Siin on õppeosakond. Kui juhuslikult peaks juhtuma, et tunniplaanis on tehtud muudatus või pole märgitud missuguses ruumis loeng toimub, siis astu aga julgelt sisse ja küsi järgil! Tead see pikk mees, see Haavalaiu nimeline, tema ajabki kõiki neid ruumide asju.» Edasi viis ta mind puhvetisse, sööklasse, mitmete auditoriumide uste taha ja nii sain instituudi peamajast ühe päevaga selge ülevaate.

Lõpuks peatusime veel kassaluugi ees, kust iga kuu lõpus pidi

makstama stippi ja siis jalutasime tagasi maja keskmisele osale poole.

Mäletan veel selgesti kui Jaan müksas trepi juures mulle külge ja ütles:

«Ja näe, see siin paremat kätt on dekaan. Seal istuvad kõikide teaduskondade dekaanid. Ära sa aga ilmaasjata puuduma hakka, siis tuleb siin sinu defileele käia. Meie vana juba nalja ei tee. Muidu on täitsa hea mees, aga kui kord pörutab siis pole naljal ja puudumist ta ei sall.»

Õpime mõlemad mehaanikateaduskonnas ja, et mina olen niuhkese väikse iseloomuga ja kartlik, siis hakkasin sellest päevast vaatama sm. Soovaldile kuidagi sarnajase südamevärinaga. Tahtsin olla ikka ja alati viiks poiss, hästi õppida ja korralikult loengutel käia. Kui juhtusin dekaani nägema, siis püüdsin juba kaugelt tere ütelda jne. Ega see polnud nüüd pugemise mõttes või nii... Noh, aga ikka igaks juhaks, et mine tea — järsku pörutab...

Mina isegi hästi ei tea kuidas see tuli, aga ühel hommikul ei viitsinud mitte üles tõusta ega pool üheksaks loengule minna. Kohe nii magus uni oli, et ei saanud ega saanud voodist välja. Võitiski siis seekord see inimlik nõrkus, magasin kaks esimest loengut sisse ja siis ei julgenud sellel päeval enam instituudis nägu näidata...

Järgmisel päeval olin küll väljas, kuid süda ikka valutas. Kui teised küsisid, et miks sa eile puudusid, siis ütlesin, et olin haige. Paha oli küll valetamise pärast, aga mis ka hädaga ikka ära teed. Peamiseks mõtteks oli